

İNSÜLİN DİRENCİ TANISI ALMIŞ BİREYLERDE SİGARA KULLANIMININ KAN PARAMETRELERİ ÜZERİNE ETKİLERİ

Muteber Gizem KESER

Hatice Tuğçe BERBEROĞLU

Nurhan ÜNÜSAN

AMAÇ: Sigara kullanımı dünyanın en büyük sağlık sorunlarından biridir ve pek çok hastalık için risk faktörüdür. Amacımız insülin direncine sahip ve sigara kullanan bireylerde, sigara kullanımının bazı kan parametrelerine olan etkilerini değerlendirmektir.

YÖNTEM: Örneklem Konya'da bir hastanenin endokrinoloji polikliniğine 2017 Ocak ve Şubat ayında başvuran 72 insülin direncine sahip bireyden oluşmuş, kronik rahatsızlığı bulunan (insülin direncine sekonder gelişen hastalıklar hariç) bireyler çalışmaya dahil edilmemiştir. Çalışmada gönüllülük esas alınarak katılımcılara anket uygulanmış ve anket, bireylerin demografik verileri, komorbid hastalık ve sigara kullanımını sorgulayan 24 sorudan oluşmuştur. Veriler, hastaların son 3 aylık biyokimyasal parametreleriyle ilişkilendirilerek, SPSS 15.0 programıyla analiz edilmiştir. Değerlendirilmede tek yönlü varyans analizi ve bağımsız örneklem t-test kullanılmıştır.

BULGULAR: Örneklem %52.8'si (n:38) erkek, %47.2'ü (n:34) kadındır ve %44.4'ü (n:32) 31 ile 50 yaş aralığındadır. Katılımcıların %43.05'i (n:31) lise ve üzeri mezunu olup, %19.4'ü (n:14) düzenli egzersiz yapmaktadır. Örneklem maksimum ve minimum beden kitle indeksi değerleri 21.72 ve 57.03'tür. Katılımcıların %51.3'ünün beden kitle indeksi 30 ve üzerindedir. Cinsiyet ile bel çevresi uzunluğu arasında anlamlılık elde edilememiştir (p>0.05). Hastaların %69.4'ü (n:50) insülin direnci tedavisi, komplikasyonları ya da beslenme önerileriyle ilgili bilgi almıştır. Çalışmaya katılan 72 kişiden %25'i sigara kullanmaktadır ve günde 1 ile 10 adet, 11 ile 20 arası ve 20'den fazla sigara kullandığını belirtenlerin sayıları eşit dağılmıştır. Sigara kullanan bireylerin beyaz kan hücre sayı değerleri ortalaması $8.73 \pm 2.76 \text{ mm}^3$ 'tür ve kullanmayanlara göre ($7.6 \pm 1.79 \text{ mm}^3$) yüksek bulunmuş, anlamlı bir sonuç elde edilememiştir (p>0.05). Katılımcıların lenfosit değerlerine bakıldığında sigara kullananlarla kullanmayanlar arasında istatistiksel bir anlamlılık vardır ve sigara kullanan bireylerde daha yüksek bulunmuştur (p<0.05). Kırmızı kan hücre sayı ortalamasıysa sigara kullananlarda $5.13 \pm 0.41 \text{ mm}^3$ iken, kullanmayanlarda $4.85 \pm 0.37 \text{ mm}^3$ olarak bulunmuş (p<0.05), kan yağları bileşenlerinden olan trigliseritin ortalama değeri ise sigara içenlerde $303.95 \pm 193.70 \text{ mg/dl}$ iken, sigara içmeyenlerde $186.32 \pm 130.81 \text{ mg/dl}$ olarak saptanmıştır. (p<0.05).

SONUÇ: Sigaranın kalp-damar, solunum sistemi vb. hastalıklara olan etkileri araştırılmakla birlikte, bazı hematolojik belirteçlere olan etkilerine ilişkin literatürde çeşitli çalışmalar mevcuttur. Sigara kullanımının azaltılmasıyla ilgili halkı bilinçlendirici çalışmalara devam edilmelidir.

Anahtar kelimeler: İnsülin direnci, kan, sigara.